

Lausuntopyyntö Seitenoikean vesivoimalaitoksen luonnonmukaisen ohitusuoman rakentaminen, Ristijärvi ja Hyrynsalmi

KH 11.11.2025 § 182
190/00.04.00/2025

Pohjois-Suomen aluehallintovirasto pyytää Hyrynsalmen kunnan lausuntoa asiassa Seitenoikean vesivoimalaitoksen luonnonmukaisen ohitusuoman rakentaminen, Ristijärvi ja Hyrynsalmi. Lausuntoa pyydetään 27.11.2025 mennessä.

Seitenoikean vesivoimalaitokselle suunnitellaan luonnonmukaista ohitusuomaa, joka parantaa uhanalaisen järvitaimenen kulkumahdollisuuksia ja luontaista elinkiertoa. Seitenoikean voimalaitoksen kalatien rakentaminen on hanke, jonka tarkoituksena on mahdollistaa kalojen, erityisesti taimenen, nousuvaellus voimalaitospadon yläpuoliselle vesialueelle. Hanke sijaitsee Hyrynsalmen reitillä Emäjoessa, Ristijärven ja Hyrynsalmen kuntien alueella. Voimalaitos sijaitsee Seitenjärven eteläpäässä ja suunniteltu luonnonmukainen ohitusuoma kiertää voimalaitoksen sen luoteispuolelta, kulkien osittain Kärkkäisenpuroa pitkin. Hankkeen tarve perustuu Hyrynsalmen reitin merkitykseen kansallisessa kalatiestrategiassa, jossa se on määriteltävä järvitaimenen elinkierron palauttamisen kärkikohteeksi. Vaikka voimalaitoksen vesiluvassa ei ole velvoitetta kalatien rakentamisesta, Fortum Power and Heat Oy on ryhtynyt hankkeeseen vapaaehtoisesti. Kalatie on kokonaispituudeltaan noin 1 300 metriä ja sen ensisijaiset tavoitteet ovat ympärivuotinen vesitys sekä kalojen nousuvaelluksen mahdollistaminen.

Hankkeen aikataulu on suunniteltu siten, että pääosin työt toteutetaan sulan maan aikaan ja niiden arvioitu kesto on 9–12 kuukautta, ajoittuen pääosin kesäaikaan kahdelle vuodelle. Hanke edellyttää vesilain mukaista lupaa, koska se kuuluu luvanvaraisiin vesitaloushankkeisiin vesilain (587/2011) 3 luvun 3 §:n mukaisesti. Hanke vaarantaa puron uoman luonnontilan säilymisen. Kalatien ansiosta järvitaimenen elinympäristö kuitenkin laajenee merkittävästi, parantaen kalakantojen elinolosuhteita ja edistäen niiden luonnollista elpymistä.

Hanke parantaa kalaston tilaa ja luo positiivista mainetta alueen virkistyskalastuspaikoille. Pitkällä tähtäimellä hanke vahvistaa myös virkistyskalastuksen mahdollisuuksia sekä luonto- ja kalastusmatkailun toimintaedellytyksiä Hyrynsalmella. Hyrynsalmen kunta suhtautuu erittäin myönteisesti luonnonmukaisen ohitusuoman rakentamiseen.

Erillisliitteenä Hyrynsalmen kunnan lausunto Seitenoikean vesivoimalaitoksen luonnonmukaisen ohitusuoman rakentamiseen.

Fortumin edustaja esittelee kokouksessa hankkeen kunnanhallitukselle.

Lisätietoja asioista antaa kunnanjohtaja Jouni Ponnikas,
jouni.ponnikas@hyrynsalmi.fi, p. 040 574 0804 sekä teknisten
palvelujen osastopäällikkö Jouni Romppainen,
jouni.romppainen@hyrynsalmi.fi, p. 044 7104 421.

KUNNANJOHTAJA:

Kunnanhallitus linjaa lausunnon sisältöä ja valtuuttaa kunnanjohtajan
tekemään siihen toivomansa muutokset ja hyväksyy lausunnon.

Päätös:

Kunnanhallitus hyväksyi esityksen.